Lietas Nr. A420179515
Lietas arhīva Nr. A42-00253-16/11

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2016. gada 17. martā

Administratīvā rajona tiesa
tiesnese Inga Putra

piedaloties pieteicējiem „Jūrmalas aizsardzības" biedrības pārstāvim /pers. A/, /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. E/, /pers. F/, /pers. G/, /pers. H/, /pers. I/, atbildētājas Jūrmalas pilsētas pašvaldības pusē pieaicinātās iestādes Jūrmalas pilsētas domes pārstāvim Jānim Ķēniņam un trešās personas /pers. K/ pārstāvim /pers. L/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz „Jūrmalas aizsardzības" biedrības un līdzpieteicēju /pers. M/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. G/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. H/, /pers. P/, /pers. E/, /pers. R/, /pers. I/ un /pers. S/ pieteikumu par Jūrmalas pilsētas domes 2015. gada 10. februāra lēmumu Nr. 11-36/551 atcelšanu.

Aprakstošā daļa

[1] Jūrmalas pilsētas domes Būvvalde (turpmāk – būvvalde) 2014. gada 7. novembrī izdeva trešajai personai /pers. K/ būvatļauju Nr. 2100 rindu mājas būvniecībai /adrese/ un būvatļauju Nr. 2101 rindu mājas būvniecībai /adrese/.
Līdzpieteicēji būvatļaujas apstrīdēja.

[2] Izskatot apstrīdēšanas iesniegumu, Jūrmalas pilsētas dome 2015. gada 10. februārī pieņēma lēmumu Nr. 11-36/551 (turpmāk – pārsūdzētais lēmums) atstāt būvatļaujas negrozītas.
Pārsūdzētais lēmums pamatots ar turpmāk norādītajiem argumentiem.
[2.1] Plānošanas un arhitektūras uzdevumi būvniecības iecerēm izsniegti 2012. gada 18. septembrī atbilstoši tobrīd spēkā esošo Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 12. jūlija saistošo noteikumu Nr. 19 „Par Jūrmalas Attīstības plāna (ģenerālplāna) grozījumu, grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 19) prasībām, proti, strīdus zemesgabalos teritorijas atļautā izmantošana bija savrupmāju dzīvojamā teritorija un tajā bija atļauts būvēt arī rindu mājas.
Būvatļauju izsniegšanas brīdī spēkā bija Jūrmalas pilsētas domes 2012. gada 11. oktobra saistošie noteikumi Nr. 42 (protokols Nr. 17, 55. punkts) „Par Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma grafiskās daļas, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu apstiprināšanu" (turpmāk – saistošie noteikumi Nr. 42) , kas rindu mājas būvniecību strīdus zemesgabalos vairs nepieļauj. Taču saistošajos noteikumos Nr. 42 (8.1., 9. un 475. punkts) ir paredzēta iespēja turpināt būvniecības ieceres attīstīšanu un realizāciju, ja ir izdots plānošanas un arhitektūras uzdevums atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 19 prasībām, un šim plānošanas un arhitektūras uzdevumam nav beidzies derīguma termiņš. Saistošie noteikumu Nr. 42 pēc būtības sevī iekļauj pārejas noteikumus attiecībā uz privātpersonām, lai tiktu ievērots tiesiskās paļāvības princips. Proti, privātpersonām tiek dota iespēja pabeigt uzsākto būvniecību – būvprojektu izstrādi.
Tātad būvatļauju izsniegšana un būvniecība ir likumīga, ja pirms spēkā esošā teritorijas plānojuma jau ir izsniegts arhitektūras un plānošanas uzdevums, kuram nav beidzies derīguma termiņš, un izstrādes stadijā esošus būvprojektus pabeidz saskaņā ar izsniegto plānošanas un arhitektūras uzdevumu. Izskatāmajā lietā plānošanas un arhitektūras uzdevumu derīguma termiņš nebija beidzies, attiecīgi būvniecības ieceres var turpināt atbilstoši jau izsniegtajiem plānošanas un arhitektūras uzdevumiem, pat ja jaunais teritorijas plānojums nosaka atšķirīgas prasības.
[2.2] Ne administratīvajā procesā iestādē, ne administratīvajā procesā tiesā nav vērtējamas saistošo noteikumu Nr. 42 normas, kas pieļauj būvniecības turpināšanu atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 19 prasībām. Saistošo noteikumu Nr. 42 atbilstība augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem) atbilstoši Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktam ir izskatāma Latvijas Republikas Satversmes tiesā.
[2.3] Nepamatots ir līdzpieteicēju arguments par būvniecības tehniskā projekta izstrādi, neievērojot vēsturiski nozīmīgo plānojuma sistēmu, ko veido ielu un laukumu tīkls, kvartālu struktūra un arhitektūra. Tehnisko projektu risinājumi neietekmē vēsturiski izveidojušos ielu un laukumu tīklu. Zemesgabali atrodas ārpus valsts un vietējās nozīmes pilsētbūvniecības pieminekļa aizsardzības zonas robežas. Izņēmumi vai īpašas prasības saistošajos noteikumos Nr. 19 attiecībā uz minēto teritoriju (kvartāls starp Kalēju, /ielas nosaukums/, Mētru un Ausekļa ielām) nav norādītas.
[2.4] Apbūves blīvums, pieļaujamais augstums, attālumi starp ēkām un citi apbūves parametri Savrupmāju dzīvojamai teritorijai (Dz) ir noteikti saistošo noteikumu Nr. 19 sastāvā esošajos Jūrmalas pilsētas teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos, fiksēti izsniegtajos plānošanas un arhitektūras uzdevumos un norādīti konkrētajos būvprojektu risinājumos. Izskatāmajā gadījumā ir pilnībā ievērotas saistošo noteikumu Nr. 19 izvirzītās prasības. Tehniskajos projektos un būvatļaujās noteiktā apbūves intensitāte un blīvums ir mazāks nekā ir atļauts saistošajos noteikumos Nr. 19. Plānotais apbūves blīvums zemesgabalā /adrese/ ir 19,9 %, savukārt zemesgabalā /adrese/– 18,8 % (maksimālais pieļaujamais apbūves blīvums ir 20 %), bet plānotā apbūves intensitāte zemesgabalā /adrese/ ir 55 % un zemesgabalā /adrese/– 52,2 % (maksimālā pieļaujamā apbūves intensitāte ir 55 %).
[2.5] Attiecībā uz līdzpieteicēju argumentu par to, ka zemesgabalos netiek nodrošināta autotransporta izvietošana atbilstoši dzīvokļu un iedzīvotāju skaitam, norādāms, ka, ievērojot to, ka izskatāmajā gadījumā katrā ēkā iespējams nodalīt četras sekcijas, secināms, ka katru rindu māju veido četri atsevišķi dzīvokļi. Vienlaikus katrā zemesgabalā ir paredzēts ar betona bruģakmeni iesegt vairāk kā 450 m^2 lielu laukumu, kas, ievērojot ieseguma konfigurāciju, ir pietiekami, lai nodrošinātu vismaz vienu autostāvvietu katram dzīvoklim.
[2.6] Nav pamatots apgalvojums, ka pasliktināsies iedzīvotāju sadzīves apstākļi, jo netiks izcirsts neviens koks, teritorija tiks labiekārtota un apzaļumota. Blakus esošie iedzīvotāji netiks noēnoti. Tiek plānots būvēt centrālo ūdens apgādi, kanalizāciju, elektrotīklu, gāzes apgādi, kas maksimāli

uzlabos sadzīves apstākļus un vidi.

[2.7] Tiesības iesniegt populārsūdzību ir saistāmas tikai ar būtiskiem vides jautājumiem un nav tveramas paplašināti. Izskatāmajā gadījumā apstrīdēšanas iesniegumā norādītie argumenti nenorāda uz būtisku un vērā ņemamu vides apdraudējumu.

[3] Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteikums par pārsūdzētā lēmuma atcelšanu. Pieteikums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[3.1] Divos nelielos zemesgabalos tiek plānots būvēt vairākas rindu mājas, kas pēc apbūves rakstura līdzinās kazarmām un kurās paredzēts izvietot daudzas ģimenes. Attīstot rindu māju būvniecības projektus, apkārtējā pilsētvide tiks degradēta, jo paredzētās būvniecības mērķis ir attīstīt tādu nekustamā īpašuma projektu, kas kalpotu kā ārvalstnieku īpašuma iegādes objekts uzturēšanās atļauju saņemšanai Eiropas Savienības teritorijā. Uzbūvētās ēkas būs neapdzīvotas, un tiks izmantotas dzīvošanai tikai dažas dienas gadā. Ēku un telpu plānojums ir dzīvošanai nepraktisks.

[3.2] Izdotās būvatļaujas ir prettiesiskas, jo: 1) neatbilst saistošajos noteikumos Nr. 42 atļautajai teritorijas izmantošanai; 2) tehniskais projekts izstrādāts, neievērojot vēsturiski nozīmīgo plānojuma sistēmu, ko veido ielu un laukumu tīkls, kvartālu struktūra un arhitektūra; 3) nav ievērots apbūves mērogs, ko nosaka apbūves apjomu proporciju sistēma; 4) tiek maksimāli pārsniegta atļautā apbūves intensitāte un blīvums; 5) zemesgabalos netiek nodrošināta autotransporta izvietošana atbilstoši dzīvokļu un iedzīvotāju skaitam.

[3.3] Tiesu praksē atzīts, ka iedzīvotāju sadzīves apstākļus ietekmē gan apstādījumu samazināšana, gan troksnis, apbūves blīvums un papildus izplūdes gāzu emisijas.

[3.4] Saskaņā ar Būvniecības likuma prasībām būvniecības iecerei jāatbilst pašvaldības teritorijas plānojumam un citām normatīvo aktu prasībām. Zemesgabali atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 42 319.1. apakšpunktam atrodas savrupmāju apbūves teritorijā (8DzS), kurā atļautā izmantošana ir savrupmāju būvniecība, atļautais apbūves blīvums 20 %, atļautais ēku augstums 12 metri, 2,5 stāvi. Būvvaldei nebija tiesības izsniegt būvatļaujas. Būvniecības tiesības nav absolūtas un nerada tiesisku paļāvību, ka kādreiz izdots plānošanas un arhitektūras uzdevums ļauj attīstīt būvniecības ieceri pretēji teritorijas atļautajai izmantošanai.

[3.5] Jūrmalas pilsētas dome ir nepareizi piemērojusi tiesību normas. Saistošo noteikumu Nr. 42 475. punkta gramatiskā redakcija noformulēta neveiksmīgi, radot izpratni, ka tā attiecināma uz tiem plānošanas un arhitektūras uzdevumiem, kas atrodas applūstošajās teritorijās un tām applūstošajām teritorijām, kurām ir izstrādāts detālplānojums. Ar saistošo noteikumu Nr. 42 pieņemšanu saistošie noteikumi Nr. 19 zaudējuši spēku.

Plānošanas un arhitektūras uzdevums, kas pēc savas juridiskās būtības ir starplēmums ar administratīvā akta pazīmēm, nevar būt augstāks juridiskajā hierarhijā par saistošiem noteikumiem Nr. 42 un spēkā esošo Būvniecības likumu.

[4] Rakstveida paskaidrojumos Jūrmalas pilsētas dome pieteikumu neatzīst, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā norādītajiem argumentiem. Papildus norāda šādus argumentus.

[4.1] Attiecībā uz pieteikumā norādīto, ka autotransports tiks izvietots ielu publiskajā daļā, norādāms, ka ikviena persona ir tiesīga novietot savu transportlīdzekli stāvēšanai jebkuras ielas publiskajā daļā, ja tur ir atļauta transportlīdzekļu stāvēšana.

[4.2] Attiecībā uz pieteicēju argumentu par saistošo noteikumu Nr. 42 475. punkta gramatiskās redakcijas neveiksmīgo formulējumu, norādāms, ka pieteicēju pieņēmums ir kļūdains, jo saistošo noteikumu Nr. 42 sastāvā esošo teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 475. punktā ir noteikts, ka izstrādes stadijā esošos būvprojektus pabeidz saskaņā ar izsniegto un spēkā esošo plānošanas un arhitektūras uzdevumu, ievērojot šo noteikumu 114. punktā noteiktās prasības. Minētajā normā ietvertā piebilde „*ievērojot šo noteikumu 114. punktā noteiktās prasības*" pēc būtības nosaka, ka attiecībā uz zemes vienībām, kuras Jūrmalas pilsētas teritorijas plānojuma kartē „Apgrūtinājumi" noteiktas kā applūstošas, ir noteikti vēl papildus nosacījumi izstrādes stadijā esošu būvprojektu pabeigšanai. Minētās normas pamatdaļa atļauj pabeigt izstrādē esošus būvprojektus, ja ir izsniegts un spēkā esošs plānošanas un arhitektūras uzdevums.

[4.3] Iebildumiem pret būvatļauju ir jābūt saistītiem tieši ar pieteicēju subjektīvo tiesību aizskārumu, nevis vispārējiem iebildumiem par jebkuru normu ievērošanu būvatļaujas izsniegšanas procesā. Arī atsaukšanās uz vides tiesībām nevar būt formāla, bet sūdzībai jābūt saistītai ar vides jautājumiem. Iestāde kritiski vērē līdzpieteicēju tiesības iesniegt pieteikumu.

[5] Rakstveida paskaidrojumos trešā persona pieteikumu uzskata par nepamatotu. Paskaidro, ka plānošanas un arhitektūras uzdevums, kā arī skiču un tehniskais projekts tika izstrādāts atbilstoši saistošajiem noteikumiem Nr. 19. Būvatļaujas ir saņemtas. Realizējot rindu māju jaunbūves projektu, netiks izcirsti koki, ir paredzēti plaši teritorijas labiekārtošanas darbi un teritorijas apzaļumošana. Tiek plānots būvēt centrālo ūdens apgādi, kanalizāciju, elektrotīklu, gāzes apgādi un telekomunikācijas, kas uzlabos iedzīvotāju, tostarp arī vairāku līdzpieteicēju, sadzīves apstākļus un vidi. Pieteikumā nav norādīts konkrēts līdzpieteicēju subjektīvo tiesību aizskārums. Izvirzītie iebildumi norāda, ka līdzpieteicēju mērķis ir liegt trešajai personai realizēt projektu, nevis subjektīvais aizskārums.

[6] Līdzpieteicēji tiesa sēdē uzturēja prasījumu uz pieteikumā norādīto argumentu pamata. Papildus norādīja, ka būvatļaujas ir prettiesiskas, jo nebija iesaistīta sabiedrība, proti, strīdus teritorijai bija nepieciešams izstrādāt detālplānojumu un rīkot publisku apspriešanu, jo runa ir par kompleksu apbūvi un nepieciešami kompleksi risinājumi ūdens, kanalizācijas un lietus ūdens novadīšanai. Norādīja, ka prasība /ielas nosaukums/ izveidot divvirzienu kustību nav iespējama, jo iela ir tikai 4 m plata. Ielai nav notekgrāvju. Tehniskajos noteikumos ir prasība izbūvēt lietus ūdens kanalizāciju, pieslēdzoties Kalēju ielas notekgrāvim, bet tehniskajā projektā tas nav atspoguļots, kaut gan Jūrmalas ūdens to saskaņojis. Ir izbūvēta visai ielai ūdens piegāde un kanalizācija, kaut arī vēl nav nodota ekspluatācijā, taču vispirms bija jādomā par ceļa paplašināšanu, izstrādājot detālplānojumu, un tad jāizbūvē centrālie ūdens un kanalizācijas pievadi. Būvniecības iecere neatbilst teritorijas plānojumam. Iecerētā būvniecība degradēs vidi, jo tas ir savrupmāju rajons. Projekta grafiskajā daļā nav norādīts, kā pagalmā tiks izvietotas automašīnas, līdz ar to pastāv risks, ka vietas nebūs un mašīnas tiks novietotas uz ielas publiskajā daļā. Strīdus zemesgabali ir par 20-30 cm augstāk, nekā blakus esošie zemesgabali. Būvniecības procesā parasti tiek veidoti zemes uzbērumi. Teritorija ir purvaina un mitra, līdz ar to būvniecība būtiski ietekmēs kaimiņus, kas jau šobrīd slīkst augstajos gruntsūdeņos. Norādīja, ka apbūves intensitāte un blīvums ir neatbilstošs, taču tajā pašā laikā atzina, ka būvprojekta tehniskie rādītāji, iespējams, atbilst. Plānošanas un arhitektūras uzdevums nedod tiesības būvēt, bet tikai izstrādāt tehnisko projektu. Saistošo noteikumu Nr. 42 475. punkts uz šo gadījumu neattiecas, jo pašvaldības saistošo noteikumu izstrādes procesā biedrība piedalījās darba grupās un atceras, ka bija runa tikai un vienīgi par applūstošajām teritorijām, nevis jebkuru būvniecības ieceri. Arī plānošanas un arhitektūras uzdevums uz termiņu – 4 gadi trešajai personai izsniegts nepamatoti. Ūdens un kanalizācijas izbūves projektam biedrība nav iebildusi, jo tas Jūrmalas iedzīvotājiem ir ļoti nepieciešams. Līdzpieteicēji arī apšauba izbūvētās kanalizācijas noslodzes pietiekamību, ņemot vērā to, ka tā paredzēta savrupmājām, bet plānots būvēt rindu mājas, katrā pa četriem dzīvokļiem. SIA „Jūrmalas ūdens" sniegto atbildi par lietus ūdens novadīšanu un kanalizācijas noslodzes atbilstību vērtē kritiski.

[7] Jūrmalas pilsētas domes pārstāvis tiesas sēdē neatzina pieteikumā ietverto prasījumu, pamatojoties uz pārsūdzētajā lēmumā un rakstveida paskaidrojumos minētajiem argumentiem. Tehniskie noteikumi paredz, ka uzbērumu veidošana nav pieļaujama. No tiesību normām neizriet pienākums

izstrādāt detālplānojumu un veikt sabiedrisko apspriešanu. Apbūves blīvums un ēkas augstums atbilst normatīvo aktu prasībām. Transportlīdzekļu divvirzienu kustība ir jānodrošina teritorijas iekšienē, izbraucot un iebraucot, nevis publiskajā ielā, jo Latvijas Valsts ceļi nevar uzlikt privātpersonai pienākumu pārbūvēt publisku ceļu. Teritorija un apkārtne applūst, taču tas pats par sevi nenozīmē, ka būvatļaujas ir prettiesiskas. Iecerētā būvniecība būtiski vidi neskar, līdzpieteicēju sūdzības saistītas ar infrastruktūras problēmām pašvaldības teritorijā. Saistošo noteikumu Nr. 42 tiesiskais regulējums aizsargā privātpersonu tiesisko paļāvību. Detālplānojums diviem strīdus zemesgabaliem nav nepieciešams, turklāt ielas platums nav palielināms, par cik nav iespējams pārcelt ne elektrības, ne gāzes vadus. Papildus norādīja, ka SIA „Jūrmalas ūdens" atbildē ir norādīts uz to, ka nepastāv ārējais normatīvais akts, kas uzliktu par pienākumu izbūvēt lietus ūdens kanalizācijas sistēmu līdz Kalēju ielas grāvim. Ja trešā persona vēlas īstenot šo būvniecību, tad trešā persona, kā ir norādīts arhitekta sniegtajā skaidrojumā, pati ir ieinteresēta izveidot lokālo lietus notekūdeņu novadīšanas sistēmu, lai māja nenosliktu, lai pie mājas vai pagrabā nekrātos ūdens. Līdzīgas lietus ūdens novadīšanas sistēmas ir visiem kaimiņiem.

[8] Trešās personas pārstāvis pieteikumu uzskatīja par nepamatotu un lūdza to noraidīt. Paskaidroja, ka trešā persona rīkojusies atbilstoši tiesiskajam regulējuma, ievērojusi visas procedūras. Nav pamata bažām, ka projekta realizācijas ietvaros netiks ievēroti tehniskie noteikumi vai kādas citas pašvaldības izvirzītās prasības.

Motīvu daļa

[9] Tiesa, noklausoties lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos pierādījumus, secina, ka pieteikums ir pamatots.

[10] Uzklausot lietas dalībnieku paskaidrojumus, secināms, ka lietā ir strīds par būvatļauju tiesiskumu. Līdzpieteicēju ieskatā būvatļaujas ir prettiesiskas galvenokārt šādu iemeslu dēļ:

1) būvniecības iecere neatbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam;

2) kompleksu risinājumu gadījumā, par kādu uzskatāms arī šis gadījums, nepieciešams izstrādāt detālplānojumu un veikt sabiedrisko apspriešanu, taču tas nav izdarīts;

3) nav atbilstoši atrisināts lietus notekūdeņu novadīšanas un kanalizācijas jautājums.

Savukārt iestāde un trešā persona apšaubījusi līdzpieteicēju tiesības vērsties ar pieteikumu tiesā.

Tādējādi tiesai sākotnēji jāpārbauda, vai līdzpieteicējiem ir subjektīvās tiesības pārsūdzēt būvatļaujas. Pretējā gadījumā tiesai ir pienākums tiesvedību lietā izbeigt, kā to noteic Administratīvā procesa likuma 282. pants.

[11] Vides aizsardzības likuma 9. panta trešā daļa noteic, ka sabiedrība ir tiesīga apstrīdēt un pārsūdzēt valsts iestādes vai pašvaldības administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas neatbilst vides normatīvo aktu prasībām, rada kaitējuma draudus vai kaitējumu videi. Jēdziens *sabiedrība* definēts minētā likuma 6. pantā, kas paredz, ka sabiedrība ir ikviena privātpersona, kā arī personu apvienības, organizācijas un grupas.

Atbilstoši stabilai judikatūrai minētā likuma 9. panta trešā daļa, jo īpaši ņemot vērā likuma mērķi nodrošināt vides kvalitātes saglabāšanu un atjaunošanu, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu, paredz ikvienas personas (fiziskas vai juridiskas) un šo personu izveidoto apvienību (biedrību, organizāciju, grupu) tiesības vērsties tiesā par vides aizsardzības jautājumiem.

Tajā pašā laikā jāpiesargās populārsūdzību (*actio popularis*) attiecināt uz lietām, kurās atsauce uz vides aizsardzību ir maznozīmīga, formāla, kurās pieteikumā uzrādītie apstākļi neuzrāda vērā ņemamu vides apdraudējuma risku. Pretējā gadījumā neierobežotas pieteikuma iesniegšanas iespējas pavērtos arī triviālos gadījumos, kuros nepastāv nopietnas bažas par kaitējumu videi. Tādu lietu izskatīšana tiesā neveicinātu nedz Vides aizsardzības likuma, nedz Orhūsas konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem mērķu sasniegšanu un nedotu pozitīvu iedarbību vides aizsardzībā (*sk. Augstākās tiesas Administratīvo lietu departamenta 2013.gada 30.septembra lēmuma lietā Nr.SKA-972/2013 5.punktu*).

Tātad, izvērtējot līdzpieteicēju subjektīvās tiesības iesniegt populārsūdzību par iespējamo kaitējumu videi, būtiska nozīme ir apstākļiem, kurus līdzpieteicēji norāda kā būtiskus sabiedrības tiesisko interešu aizskāruma pamatošanai.

Tiesa, izvērtējot līdzpieteicēju argumentus *(skat. šī sprieduma 10. punktu),* atzīst, ka tie ir pietiekami nopietni, lai būtu pamats izvērtēt pēc būtības iespējamos vides apdraudējuma riskus, ja būvniecības iecere tiktu realizēta. Par būtiskāko strīdus jautājumu tiesa atzīst būvniecības ieceres neatbilstību teritorijas plānojumam.

[12] Vietējās pašvaldības teritorijas plānojums ir vietējās pašvaldības ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, tajā skaitā funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi, kā arī citi teritorijas izmantošanas nosacījumi un kuru izstrādā administratīvajai teritorijai vai tās daļai (Teritorijas attīstības plānošanas likuma 1. panta 8. punkts).

Atbilstoši Teritorijas attīstības plānošanas likuma 3. pantam teritorijas attīstības plānošanā ievēro cita starpā ilgtspējīgas attīstības principu. Saskaņā ar šo principu teritorijas attīstību plāno, lai saglabātu un veidotu esošajām un nākamajām paaudzēm kvalitatīvu vidi, līdzsvarotu ekonomisko attīstību, racionālu dabas, cilvēku un materiālo resursu izmantošanu, dabas un kultūras mantojuma attīstību. Savukārt atbilstoši minētā likuma 4. panta pirmajai daļai teritorijas attīstību plāno, iesaistot sabiedrību. Plānošanas līmenim atbilstošai institūcijai ir pienākums nodrošināt informācijas un lēmumu pieņemšanas atklātumu, kā arī noskaidrot sabiedrības viedokli un organizēt sabiedrības līdzdalību attiecīgās teritorijas attīstības plānošanā, sniedzot pēc iespējas plašu un saprotamu informāciju. Sabiedrības līdzdalības procesā līdzsvaro privātpersonu un sabiedrības intereses ar teritorijas ilgtspējīgas attīstības iespējām (4. panta ceturtā daļa).

Pieņemot, ka pašvaldība teritorijas plānojuma izstrādē vadījusies no minētajām tiesību

normām, secināms, ka, paredzot teritorijas plānojumā konkrētai zemes vienībai noteikta veida

atļauto izmantošanu un tās nosacījumus, pašvaldība ir ņēmusi vērā gan sabiedrības viedokli, gan ar ilgtspējīgu attīstību saistītus aspektus, tostarp vides jautājumus.

Kā pareizi norāda līdzpieteicēji, jēdziens „vide" ietver ne tikai dabas elementus, bet arī sociālo un kultūras apstākļu kopumu, kas ietekmē indivīda vai sabiedrības dzīvi. Skaidri norobežot vidi no cilvēku fiziskās, sociālās un kultūras vides nav iespējams, jo šādas norobežošanas rezultāts būtu vides aizsardzības jēdziena neatbilstoša sašaurināšana. Vides aizsardzība un līdz ar to arī jēdziens „vide" ir jāaplūko kopā ar ilgtspējīgas attīstības principu. Minētais atbilst stabilai judikatūrai.

Tādēļ tiesai jo īpaši jāizvērtē, vai pašvaldības izsniegtās būvatļaujas, kas neatbilst teritorija plānojumam, izsniegtas tiesiski. Tiesas vērtējumā arguments par būvniecības ieceres neatbilstību teritorijas plānojumam nav atzīstams par maznozīmīgu vai formālu. Arī citi līdzpieteicēju argumenti, piemēram, par lietus ūdens novadīšanu un kanalizāciju nav atzīstami par tādiem.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka līdzpieteicējiem ir subjektīvās tiesības iesniegt pieteikumu par būvatļauju atcelšanu, līdz ar to tiesvedības

izbeigšanai nav pamata.

[13] Secīgi tiesai jāizvērtē būvatļauju atbilstība pašvaldības teritorijas plānojumam. Gadījumā, ja tiesa atzīs, ka būvatļauja izsniegta prettiesiski šī iemesla dēļ, tiesai būs pamats atcelt būvatļaujas, nemaz nevērtējot pārējos līdzpieteicēju argumentus.

[14] No lietas materiāliem redzams, ka 2012. gada 18. septembrī trešajai personai izsniegti plānošanas un arhitektūras uzdevumi rindu māju jaunbūvei /adrese/ *(lietas I sējuma 61. – 63. lapa)* un /adrese/ *(lietas II sējuma 19. – 22. lapa)*, Jūrmalā. Plānošanas un arhitektūras uzdevumi izsniegti, pamatojoties uz Jūrmalas pilsētas domes 2007. gada 12. jūlija saistošajiem noteikumiem Nr. 19 „Jūrmalas teritorijas plānojums un apbūves noteikumi".

Lietā nav strīda, ka abi zemesgabali atrodas Savrupmāju dzīvojamajā teritorijā (Dz). Saistošo noteikumu Nr. 19, kas bija spēkā uz plānošanas un arhitektūras uzdevuma izdošanas brīdi, 7.1.2. punkts noteica, ka šajā teritorijā ir atļauts būvēt savrupmājas, rindu mājas, vasarnīcas, dārza mājas un privātu mājas bērnu dārzu (kā palīgizmantošana).

Savukārt neilgi pēc plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniegšanas, konkrēti 2012. gada 11. oktobrī stājās spēkā saistošie noteikumi Nr. 42. Zemesgabalos Savrupmāju apbūves teritorijā (8DzS) atbilstoši saistošo noteikumu Nr. 42 319.1. apakšpunktam atļautā izmantošana ir tikai savrupmāju būvniecība.

Būvvalde trešajai personai izdevusi būvatļaujas rindu māju būvniecībai strīdus zemesgabalos 2014. gada 7. novembrī *(lietas II sējuma 25. – 41. lapa),* tātad laikā, kad bija spēkā saistošie noteikumi Nr. 42.

Tādējādi plānošanas un arhitektūras uzdevumu izsniegšanas laikā strīdus zemesgabalos teritorijas plānojums pieļāva rindu māju būvniecību, bet būvatļauju izsniegšanas brīdī vairs nepieļāva, par ko lietā strīda nav.

Līdz ar to tiesai jānoskaidro, vai, neskatoties uz tiesiskā regulējuma maiņu, proti, saistošo noteikumu maiņu, trešajai personai ir tiesības realizēt būvniecības ieceri saskaņā ar tām tiesību normām, kas bija spēkā plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas laikā, proti, saskaņā ar saistošajiem noteikumiem Nr. 19.

[15] Būvniecības likuma *(redakcijā, kas bijā spēkā uz būvatļauju izsniegšanas brīdi)* 15. panta pirmā daļa 1. punkts noteic, ka būvatļauju izdod, ja būvniecības iecere atbilst vietējās pašvaldības teritorijas plānojumam, lokālplānojumam (ja tāds ir izstrādāts) un detālplānojumam (ja tas nepieciešams saskaņā ar normatīvajiem aktiem), izņemot gadījumus, kad būvniecības iecere attiecas uz nacionālo interešu objektu.

No minētās tiesību normas nepārprotami redzams, ka būvniecības iecerei jāatbilst pašvaldības teritorijas plānojumam.

Savukārt pašvaldība norāda, ka saistošajos noteikumos Nr. 42 ir paredzēti pārejas noteikumi, lai personām, kuras ir uzsākušas būvprojekta izstrādi, būtu iespēja būvprojekta izstrādi pabeigt, ja mainīts teritorijas plānojums. Tādējādi būvatļaujas izsniegtas, pamatojoties uz saistošo noteikumu Nr. 19 tiesisko regulējumu, aizsargājot personu tiesisko paļāvību.

[16] Būvvalde būvatļauju izsniegšanu pamato ar saistošo noteikumu Nr. 42 teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumu 8.1. apakšpunktu, kas noteic, ka teritorijas neatbilstoša izmantošana ir izmantošana, kas neatbilst teritorijas plānojumā noteiktai atļautajai izmantošanai, bet ir likumīgi uzsākta līdz teritorijas plānojuma spēkā stāšanās brīdim, ja ir izsniegts plānošanas un arhitektūras uzdevums, kuram nav beidzies derīguma termiņš, 9. punktu, kas noteic, ka nekustamā īpašuma īpašnieks vai nomnieks ir tiesīgs turpināt neatbilstošu izmantošanu, un 475. punktu, kas noteic, ka izstrādes stadijā esošos būvprojektus pabeidz saskaņā ar izsniegto un spēkā esošo plānošanas un arhitektūras uzdevumu, ievērojot šo noteikumu 114. punktā noteiktās prasības.

Tiesa savukārt norāda, ka atbilstoši stabilai judikatūrai, risinot būvniecības strīdus, būvniecības procesā izsniegtais plānošanas un arhitektūras uzdevums būvniecības ierosinātājam nevar izveidot noturīgu tiesisko paļāvību, ka tiks dota atļauja būvdarbu uzsākšanai, bet persona var tikai paļauties, ka tai ir tiesības virzīt būvniecības procesu, proti, sagatavot atbilstošu dokumentāciju. Arī ar būvprojekta akceptu iesniedzējs vēl neiegūst tiesības veikt būvdarbus. Tiesības veikt būvdarbus persona ieguva tikai un vienīgi ar tiesisku būvatļauju. Būvdarbu pieļaujamība vēl netika galīgi izlemta ne ar plānošanas un arhitektūras uzdevumu, ne būvprojekta akceptu. Turklāt iestādei, izsniedzot būvatļauju, jāpiemēro spēkā esošās jaunās tiesību normas. Persona nevar paļauties, ka tiesiskais regulējums nekad netiks mainīts, un iegūtās tiesības ar tiesiskā regulējuma maiņu nevar tikt zaudētas.

[17] Pašvaldība norāda, ka attiecībā uz konkrēto būvniecības ieceri attiecināms saistošo noteikumu Nr. 42 475. punkts, savukārt līdzpieteicēji uzskata, ka konkrētā tiesību norma attiecināma tikai uz applūstošajām teritorijām, jo 114. punkts regulē gadījumus, kad atļauts uzsākt vai turpināt uzsāktu būvniecību tieši applūstošās teritorijās.

Tiesa piekrīt pašvaldībai, ka tiesību normas konstrukcija nav veiksmīga un pietiekami skaidra, taču nav rodams loģisks izskaidrojums, kāpēc lai pašvaldība saistošajos noteikumos piešķirtu kādas priekšrocības būvniecības iecerēm tieši applūstošajās teritorijās, proti, ļautu turpināt realizēt būvniecības ieceri tikai applūstošajās teritorijās (kurās turklāt būvniecības ierobežojumi ir daudz lielāki, nekā teritorijās bez īpašiem apgrūtinājumiem), bet citā teritorijā būvniecības ieceres turpināšana nebūtu vispār pieļaujama. Tiesas vērtējumā pašvaldības mērķis, izdodot šādu tiesību normu, varēja būt regulēt pārejas posmu attiecība uz jebkuru būvniecību, taču attiecībā uz būvniecību applūstošajās teritorijās tomēr papildus jāievēro arī 114. punkta nosacījumi.

Neskatoties uz minēto, tiesa šim jautājumam nepiešķir izšķirošu nozīmi. Izšķiroša nozīme ir tam, vai trešajai personai uz saistošo noteikumu Nr. 42 spēkā stāšanās brīdi būvprojekts jau bija izstrādes stadijā, ņemot vērā tiesību normā noteikto, ka *izstrādes stadijā esošos būvprojektus* pabeidz saskaņā ar izsniegto un spēkā esošo plānošanas un arhitektūras uzdevumu.

Pašvaldība tiesai norādīja, ka būvprojekta izstrāde uzsākas ar plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas brīdi, taču tiesa tam nepiekrīt.

[18] Plānošanas un arhitektūras uzdevumos norādīts, ka trešajai personai jāpieprasa tehniskie noteikumi SIA „Jūrmalas ūdens", VAS „Latvijas autoceļu direkcija", Jūrmalas pilsētas domes Būvniecības nodaļai, AS „Sadales tīkls", AS „Latvijas gāze" un SIA „Citrus solution". Būvprojektēšana notiek divās stadijās: skiču un tehniskas projekts. Plānošanas un arhitektūras uzdevuma 2.10. punktā cita starpā noteikts, ka visas ārējo inženiertīklu sadaļas jāiekļauj būvprojekta sastāvā, savukārt 4.5. punkts noteic, ka jau skiču projekta sastāvā jāiekļauj visas ārējo sadalošo inženiertīklu un ceļa daļas shēma saskaņā ar izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem.

Ministru kabineta 1997. gada 1. aprīļa noteikumu Nr. 112 „Vispārīgie būvnoteikumi" *(redakcijā, kas bija spēkā uz plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas brīdi)* 40. punkts noteica, ka plānošanas un arhitektūras uzdevums ir pamats būvprojektēšanai, savukārt minēto noteikumu 84. punkts noteica, ka skiču projekta risinājumam jāatbilst būvvaldes vai attiecīgo institūciju izsniegtajiem tehniskajiem un citiem noteikumiem, būvvietas ģeotehniskajam raksturojumam un citiem inženierizpētes materiāliem.

Vērtējot plānošanas un arhitektūras uzdevumā iekļautos nosacījumus kopsakarā ar minētajām tiesību normām, tiesa secina, ka plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas brīdis nav atzīstams par būvprojekta izstrādes uzsākšanas brīdi, proti, tiesas vērtējumā būvprojekta izstrāde sākas tikai pēc visu tehnisko noteikumu saņemšanas.

[19] No lietas materiāliem redzams, ka trešā persona tehniskos noteikumus no SIA „Lattelecom" saņēmusi 2013. gada 25. martā, no VAS „Latvijas valsts ceļi" 2013. gada 8. aprīlī, no Jūrmalas pilsētas domes Būvniecības nodaļas 2013. gada 12. aprīlī, no AS „Sadales tīkls" 2013. gada 8. aprīlī, no AS „Latvijas gāze" 2013. gada 17. aprīlī, no SIA „Jūrmalas ūdens" 2013. gada 27. novembrī un 2014. gada 17. janvārī.

Faktiski no lietas materiāliem redzams, ka tehniskos noteikumus skiču projekta un tehniskā projekta izstrādei trešā persona sākusi saņemt tikai 2013. gada pavasarī, līdz ar to arī būvprojektēšana uzsākta pēc nepieciešamo tehnisko noteikumu saņemšanas. Tādējādi nav pamata uzskatīt, ka saistošo noteikumu Nr. 42 475. punkts ir attiecināms uz izskatāmo gadījumu, jo saistošo noteikumu spēkā stāšanās brīdī, t.i., 2012. gada oktobrī trešā persona vēl nebija uzsākusi būvprojekta izstrādi.

[20] Ņemot vērā spriedumā izvērtētos faktiskos apstākļus un tiesību normas, tiesa atzīst, ka pašvaldība nepamatoti uz strīdus būvniecības iecerēm attiecinājusi saistošo noteikumu Nr. 42 475. punktu un izsniegusi būvatļaujas rindu māju būvniecībai, neskatoties uz to, ka teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi strīdus zemesgabalos rindu māju būvniecību vairs nepieļāva. Tiesa atkārtoti uzsver, ka ne plānošanas un arhitektūras uzdevums, ne tehniskā projekta akcepts nedod personai tiesisko paļāvību būvniecības darbu uzsākšanai un pabeigšanai. Tādējādi būvatļaujas atzīstamas par prettiesiskām un ir atceļamas.

Papildus tiesa vēlas norādīt, ka jau plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas brīdī pašvaldība nepārprotami zināja par jauno teritorijas plānojumu un to, kā tas attiecas uz strīdus būvniecības iecerēm, līdz ar to pašvaldībai jau sākotnēji bija pienākums izskaidrot trešajai personai tajā brīdī tiesiskajā regulējumā noteiktās būvniecības procesa stadijas un katras procesa stadijas tiesiskās sekas un nozīmi, proti, trešā persona bija jāinformē, ka pat, ja plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanas brīdi pašvaldībai nebija pamata to neizsniegt, tad, ņemot vērā pieņemšanas stadijā esošo teritorijas plānojumu, kas tuvākajā laikā tiks apstiprināts (starp plānošanas un arhitektūras uzdevuma izsniegšanu un saistošo noteikumu Nr. 42 pieņemšanu ir mazāk nekā viens mēnesis), rindu māju būvniecība zemesgabalos vairs nebūs pieļaujama.

[21] Tiesa jau sprieduma [12] punktā norādījusi uz teritorijas plānojuma būtību un nozīmi. Tiesai nav pamata šaubām, ka pašvaldība teritorijas plānojuma izstrādē, paredzot teritorijas plānojumā konkrētai zemes vienībai noteikta veida atļauto izmantošanu un tās nosacījumus, ir ņēmusi vērā gan sabiedrības viedokli, gan ar ilgtspējīgu attīstību saistītus aspektus, tostarp vides jautājumus. Attiecībā uz strīdus zemesgabaliem pašvaldība, pieņemot saistošos noteikumu Nr. 42, būtiski ierobežojusi zemesgabalu izmantošanas veidus, no pieciem izmantošanas veidiem (savrupmājas, rindu mājas, vasarnīcas, dārza mājas un privātu mājas bērnu dārzu (kā palīgizmantošana)), atstājot tikai un vienīgi savrupmāju būvniecību.

Tiesa uzskata, ka šajā lietā ir aizsargāja gan sabiedrības kopumā interese, gan kaimiņu interese nepieļaut rindu māju būvniecību zemesgabalos, kuros jau vairākus gadus teritorijas plānojums rindu māju būvniecību nepieļauj.

[22] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 126. panta pirmo daļu, ja pieteikums pilnībā vai daļēji apmierināts, tiesa piespriež no atbildētāja par labu pieteicējam viņa samaksāto valsts nodevu.

Ņemot vērā to, ka pieteikums ir apmierināms, tiesai jāpiespriež no atbildētāja par labu līdzpieteicējiem to samaksātā valsts nodeva 28,46 *euro (lietas I sējuma 11. lapa)*.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 246. - 251. pantu, 253. pantu un 289. - 291. pantu, tiesa

nosprieda

apmierināt „Jūrmalas aizsardzības" biedrības un līdzpieteicēju /pers. M/, /pers. F/, /pers. B/, /pers. G/, /pers. N/, /pers. O/, /pers. C/, /pers. D/, /pers. H/, /pers. P/, /pers. E/, /pers. R/, /pers. I/ un /pers. S/ pieteikumu par Jūrmalas pilsētas domes 2015. gada 10. februāra lēmumu Nr.11-36/551 atcelšanu.

Atcelt Jūrmalas pilsētas domes 2015. gada 10. februāra lēmumu Nr.11-36/551 ar tā pieņemšanas brīdi.

Piespriest no Jūrmalas pilsētas domes par labu līdzpieteicējiem valsts nodevu 28,46 *euro.*

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no tā sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rīgas tiesu namā.

Tiesnese *(paraksts)* I. Putra